A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2017. április 27.*

„Előzetes döntéshozatal — Migráns munkavállalók — Szociális biztonság — Alkalmazandó jog — 1408/71/EGK rendelet — A 14. cikk (2) bekezdésének a) pontja — 574/72/EGK rendelet — A 12a. cikk (1a) bekezdése — Az Európai Közösség és a Svájci Államszövetség közötti megállapodás — Hajózó személyzet — Másik tagállamban kiküldetésben lévő munkavállalók — Svájci fióktelep — E 101-es igazolás — Bizonyító erő”

A C-620/15. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Cour de cassation (semmítőszék, Franciaország) a Bírósághoz 2015. november 23-án érkezett, 2015. november 6-i határozatával terjesztett elő

az **A-Rosa Flussschiff GmbH**

és

az **Union de recouvrement des cotisations de sécurité sociale et d’allocations familiales d’Alsace (Urssaf)**, az Urssaf du Bas-Rhin jogutódja,

a **Sozialversicherungsanstalt des Kantons Graubünden** között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: R. Silva de Lapuerta tanácselnök (előadó), E. Regan, A. Arabadjiev, C. G. Fernlund és S. Rodin bírák,

főtanácsnok: H. Saugmandsgaard Øe,

hivatalvezető: V. Giacobbo-Peyronnel tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2016. október 5-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– az A-Rosa Flussschiff GmbH képviseletében M. Schlingmann Rechtsanwalt,

– az Union de recouvrement des cotisations de sécurité sociale és d’allocations familiales d’Alsace (Urssaf), az Urssaf du Bas-Rhin jogutódja képviseletében J.-J. Gatineau avocat,

– a francia kormány képviseletében D. Colas és C. David, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: francia.

– a belga kormány képviseletében M. Jacobs, L. Van den Broeck és J. Van Holm, meghatalmazotti minőségben,

– a cseh kormány képviseletében M. Smolek és J. Vláčil, meghatalmazotti minőségben,

– Írország képviseletében G. Hodge, E. Creedon és A. Joyce, meghatalmazotti minőségben, segítőjük: N. Donnelly, adviser,

– a ciprusi kormány képviseletében N. Ioannou, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében D. Martin, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2017. január 12-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az 1996. december 2-i 118/97/EK tanácsi rendelettel (HL 1997. L 28., 1. o., magyar nyelvű különkiadás: 5. fejezet, 3. kötet, 3. o.) módosított és naprakésszé tett, a 2005. április 13 i 647/2005/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL 2005. L 117., 1. o.) módosított, a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra, önálló vállalkozókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló, 1971. június 14-i 1408/71/EGK tanácsi rendelet 14. cikke (2) bekezdése a) pontjának, valamint az 1408/71 rendelet végrehajtására vonatkozó szabályok megállapításáról szóló, 1972. március 21-i 574/72/EGK tanácsi rendelet (a továbbiakban: 1408/71 rendelet, illetve 574/72 rendelet) 12a. cikke (1a) bekezdésének az értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet az A-Rosa Flussschiff GmbH (a továbbiakban: A-Rosa) és egyrészt az Union de recouvrement des cotisations de sécurité sociale et d'allocations familiales (URSSAF) d'Alsace (elzászi társadalombiztosítási és családi járulékokat beszedő szervezet, Franciaország, a továbbiakban: URSSAF), az alsó-rajnai Urssaf jogutódja, valamint másrészt a Sozialversicherungsanstalt des Kantons Graubünden (Graubünden Kanton társadalombiztosítási pénztára, a továbbiakban: svájci társadalombiztosítási pénztár) között a francia szociális biztonsági rendszerbe a 2005. április 1-je és 2007. szeptember 30. közötti időszak vonatkozásában be nem fizetett járulékok miatt, az A-Rosa részére az URSSAF által kézbesített utólagos hátralékmegállapítás tárgyában folyamatban lévő jogvitában terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

Az 1408/71 rendelet

3 Az 1408/71 rendelet 13-17a. cikke a rendelet „Az alkalmazandó jogszabályok meghatározása" című II. címében található.

4 E rendelet 13. cikke, miután (1) bekezdésében rögzítette azt a szabályt, amely szerint a rendelet hatálya alá tartozó személyekre főszabály szerint csak egy tagállam jogszabályai alkalmazandók, az alábbiakat mondta ki:

„(2) A 14–17. cikk rendelkezéseire is figyelemmel:

a) egy tagállam területén alkalmazott személy e tagállam jogszabályainak hatálya alá tartozik, még abban az esetben is, ha egy másik tagállam területén rendelkezik lakóhellyel, vagy ha az őt alkalmazó vállalkozás vagy magánszemély székhelye vagy lakóhelye egy másik tagállam területén található;

[…]”

5 Az említett rendelet „Az ellenérték fejében munkát végző személyekre (kivéve a tengerészekre) alkalmazandó különös szabályok” című 14. cikke előírta:

„A 13. cikk (2) bekezdésének a) pontja az alábbi kivételekkel és körülmények között alkalmazandó:

1. a) Az a személy, akit az őt egy tagállam területén alkalmazó vállalkozás a számára teljesítendő munkavégzés céljából egy másik tagállam területére küld ki, továbbra is az előbb említett tagállam jogszabályainak hatálya alá tartozik, feltéve hogy e munka várható időtartama nem haladja meg a tizenkét hónapot, illetve őt nem olyan személy felváltására küldték ki, akinek kiküldetési ideje letelt;

[…]

2. Az a személy, akit szokásosan két vagy több tagállam területén foglalkoztatnak, a következők szerint meghatározott jogszabályok hatálya alá tartozik:
   a) az a személy, aki egy olyan vállalkozás hajózó [helyesen: utazó vagy hajózó] személyzetének tagja, amely más vagy saját számlájára nemzetközi vasúti, közúti, légi vagy belvízi személyszállítási vagy árufuvarozási szolgáltatást végez, és amely vállalkozás székhelye egy tagállamban található, ez utóbbi tagállam jogszabályainak hatálya alá tartozik a következő megszorításokkal:
      i. ha az említett vállalkozás fióktelepével vagy állandó képviselettel rendelkezik más tagállamban, mint amelyikben a székhelye található, e fióktelep vagy állandó képviselet által alkalmazott személy azon tagállam jogszabályainak hatálya alá tartozik, amely tagállamban e fióktelep vagy állandó képviselet található;

[…]”

6 Ugyanezen rendelet 80. cikkének (1) bekezdése szerint:

„A Bizottság mellett az egyes tagállamok kormányának képviselőiből létre kell hozni a migráns munkavállalók szociális biztonságával foglalkozó igazgatási bizottságot (a továbbiakban: igazgatási bizottság), amelyet szükség esetén szakértő tanácsadók segítenek. […]”

7 Az 1408/71 rendelet 81. cikkének a) pontja alapján az igazgatási bizottság feladata többek között az igazgatási jellegű kérdések és az e rendelet rendelkezéseiből eredő értelmezési kérdések kezelése.

8 Az említett rendelet 84a. cikkének (3) bekezdése szerint:

„E rendelet értelmezése vagy alkalmazása során felmerülő nehézségek esetén, amelyek veszélyeztethetik egy, a rendelet hatálya alá tartozó személy jogait, az illetékes állam vagy az érintett személy lakóhelye szerinti állam intézménye kapcsolatba lép az érintett tagállam(ok) intézményével (intézményeivel). Ha észszerű időn belül nem találnak megoldást, az érintett hatóságok az igazgatási bizottsághoz fordulhatnak, hogy avatkozzon be.”

9 Az 1408/71 rendeletet 2010. május 1-jétől hatályon kívül helyezte és felváltotta a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló, 2004. április 29-i 883/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2004. L 166., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 5. kötet, 72. o.).

Az 574/72 rendelet

10 Az 574/72 rendeletnek „A rendeletnek az alkalmazandó jogszabályokat meghatározó rendelkezéseinek végrehajtása” címet viselő III. címe rögzíti az 1408/71 rendelet 13–17. cikkének végrehajtási szabályait.

11 Közelebbről, az 574/72 rendelet 12a. cikkének (1a) bekezdése előírta, hogy az intézmény, amelyet azon tagállam hatáskörrel rendelkező hatósága jelölt ki, amelynek jogszabályait az 1408/71 rendelet 14. cikke (2) bekezdésének a) pontja alapján továbbra is alkalmazni kell, köteles igazolást – úgynevezett E 101-es igazolást – kibocsátani arról, hogy az érintett munkavállaló az említett tagállam jogszabályainak hatálya alá tartozik.

12 Az 574/72 rendeletet 2010. május 1-jétől hatályon kívül helyezte és felváltotta a 883/2004 rendelet végrehajtására vonatkozó eljárás megállapításáról szóló, 2009. szeptember 16-i 987/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2009. L 284., 1. o.).

Az igazgatási bizottság 2000. december 13-i 181. sz. határozata

13 Az 1408/71 rendelet 81. cikkének a) pontja alapján az igazgatási bizottság elfogadta az 1408/71 rendelet 14. cikke (1) bekezdésének, 14a. cikke (1) bekezdésének és 14b. cikke (1) és (2) bekezdésének értelmezésére vonatkozó 2000. december 13-i 181. sz. határozatot (HL 2001. L 329., 73. o.).

14 E határozat 6. pontja értelmében „az E 101-es formanyomtatványt lehetőleg az érintett időszakot megelőzően kell kiállítani; mindazonáltal az ezen időszak során, sőt annak lejártát követen is kiállítható, ez esetben visszaható hatállyal rendelkezhet.”

15 Az említett határozat 7. pontja a következőket tartalmazza:

„Az együttműködési kötelezettség, amelyre a jelen határozat 5. d) pontja utal, előírja továbbá:

a) a küldő állam illetékes intézménye számára, hogy megfelelően értékelje az [1408/71] rendelet 14. cikke (1) bekezdésének, 14a. cikke (1) bekezdésének és 14b. cikke (1) és (2) bekezdésének, valamint az [574/72] rendelet 11. és 11a. cikkének alkalmazása szempontjából releváns tényeket, és ezáltal garantálja, hogy az E 101-es formanyomtatványban szereplő megállapítások hiánytalanok;

b) a munkavégzés helye szerinti állam és bármely más tagállam illetékes intézményének számára, hogy az E 101-es formanyomtatványt magára nézve kötelezőnek ismerje el, amíg azt a küldő állam illetékes intézménye nem vonja vissza vagy nem nyilvánítja érvénytelennek;

c) a küldő állam illetékes intézménye számára, hogy e formanyomtatvány kiadásának megalapozottságát felülvizsgálja, és adott esetben visszavonja az említett formanyomtatványt, amikor a munkavégzés helye szerinti állam intézménye kételyét fejezi ki az említett formanyomtatvány alapjául szolgáló tények helytállóságával kapcsolatban.”

16 Ugyanezen határozat 9. pontja előírja:

„Tartósan fennálló nézeteltérés esetén valamennyi érintett illetékes intézmény – a kormányzati képviselője révén – benyújthat az igazgatási bizottságnak olyan feljegyzést, amely a benyújtását követő huszadik nap után tartott első ülésen kerül megvitatásra, annak érdekében, hogy megpróbálják összehangolni a jelen esetre alkalmazandó jogszabályok tárgyában fennálló különböző álláspontokat.”

Az EK-Svájc megállapodás

17 Az egyrészről az Európai Közösség és tagállamai, másrészről a Svájci Államszövetség között a személyek szabad mozgásáról szóló, 1999. június 21-én Luxemburgban aláírt megállapodás (kihirdette: a 2006. évi CXXV. törvény), amelyet az Európai Közösség nevében a Svájci Államszövetséggel létrejött hét megállapodás megkötéséről szóló, 2002. április 4-i 2002/309/EK, Euratom tanácsi és – a tudományos és műszaki együttműködésről szóló megállapodás tekintetében – bizottsági határozat hagyott jóvá (HL 2002. L 114. o., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 41. kötet, 89. o.; a továbbiakban: EK–Svájc megállapodás), 8. cikke így rendelkezik:

„A Szerződő Felek, a II. mellékletnek megfelelően, rendelkezéseket fogadnak el a szociális biztonsági rendszerek összehangolásáról […].”

18 Az EK–Svájc megállapodás szociális biztonsági rendszerek összehangolására vonatkozó II. mellékletének 1. cikke értelmében:

„(1) A szociális biztonsági rendszerek összehangolása területén, a Szerződő Felek megállapodnak az e megállapodás aláírásának időpontjában hatályos, és az e melléklet A. szakaszával módosított, e megállapodásban említett közösségi jogi aktusok vagy e jogi aktusokkal egyenértékű szabályok egymás közötti alkalmazásában.

(2) Az e melléklet A. szakaszában említett jogi aktusokban foglalt »tagállam(ok)« kifejezést a jogszabályok hatálya alá tartozó államokon kívül Svájcra is érteni kell.”

19 E melléklet A. szakasza többek között az 1408/71 rendeletre és az 574/72 rendeletre hivatkozik.

20 Az említett megállapodáshoz tartozó, a szociális biztonsági rendszerek koordinációjáról szóló II. melléklet cseréjéről szóló, 2012. március 31-i, az EK–Svájc megállapodás által létrehozott vegyes bizottság 2012. április 1-jén hatályba lépett 1/2012 határozata (HL 2012. L 103., 51. o.) naprakésszé tette az említett melléklet A. szakaszát, és az immár a 883/2004 és a 987/2009 rendeletekre hivatkozik.

21 Mindazonáltal az e határozat hatálybalépésénél korábbi, az alapeljáráshoz hasonló tényállásra, az EK-Svájc megállapodásnak az 1/2012 határozattal módosított II. melléklete A. szakaszának 3. és 4. pontja alapján – amelyek még mindig az 1408/71 rendeletre és az 574/72 rendeletre hivatkoznak, „a múltban felmerült esetben” – továbbra is az 1408/71 rendelet és az 574/72 rendelet vonatkozik.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

22 Az A-Rosa, amelynek székhelye Németországban található, többek között két, a Rhône (Franciaország) és a Saône folyókon (Franciaország) közlekedő kirándulóhajót üzemeltet, amelyeken Franciaországtól eltérő tagállamok 45, illetve 46 állampolgára dolgozik idénymunkásként vendéglátási munkakörökben. A két hajó kizárólag francia belvizeken közlekedik.

23 Az A-Rosa rendelkezik egy svájci fiókteleppel, amelynek tevékenységét a hajók tevékenységével, üzemeltetésével, igazgatásával, valamint a humánerőforrással, vagyis az e hajókon alkalmazott személyzettel kapcsolatosan valamennyi kérdés irányítását jelenti. E tekintetben a fent említett idénymunkások valamennyi munkaszerződése a svájci jog hatálya alá tartozik.

24 A két hajón 2007. június 7-én végzett ellenőrzés eredményeként az URSSAF szabálytalanságokat állapított meg a vendéglátási feladatokat ellátó munkavállalók társadalombiztosításával kapcsolatban. Ennek eredményeként a 2005. április 1-je és 2007. szeptember 30. közötti időszakra vonatkozóan a francia szociális biztosítási rendszerben 2 024 123 euró összegű társadalombiztosítási járulék hátralékot állapítottak meg, amelyről az értesítést az A-Rosa részére 2007. október 22-én kézbesítettek.

25 Ezen ellenőrzések során az A-Rosa bemutatta az első, a 2007. évre szóló E 101-es igazolásokat, amelyeket a svájci társadalombiztosítási pénztár állított ki az 1408/71 rendelet 14. cikke (2) bekezdésének a) pontja alapján.

26 Az A-Rosa a tribunal des affaires de sécurité sociale du Bas-Rhin (alsó-rajnai társadalombiztosítási bíróság, Franciaország) előtt vitatta e hátralékmegállapítást. E keresetet 2011. február 9-én elutasították. E bíróság ugyanis úgy tekintette, hogy az A-Rosa tevékenysége teljes egészében francia területre irányult, és hogy azt szokásos, állandó és folyamatos jelleggel gyakorolta, ezért az A-Rosa nem hivatkozhatott az általa a keresetében felhozott 1408/71 rendelet 14. cikkének (1) bekezdésére, mivel e rendelkezés a munkavállalók kiküldetésére vonatkozó sajátos helyzetet szabályozza.

27 Az A-Rosa fellebbezést terjesztett elő ezen ítélettel szemben a cour d'appel de Colmar (colmari fellebbviteli bíróság, Franciaország) előtt.

28 2011. május 27-i levelével az URSSAF az E 101-es igazolások visszavonását kérte a svájci társadalombiztosítási pénztártól, kiemelve többek között azt, hogy e formanyomtatványokat nem lett volna szabad kiadni az 1408/71 rendelet 14. cikke (2) bekezdésének a) pontja alapján, mivel az érintett hajók tevékenysége folyamatosan és kizárólagosan Franciaországban zajlott, ezért a kifejezetten a hajók fedélzetén történő foglalkoztatás céljából felvett munkavállalók tekintetében rendszeres bevallásokat kellett volna benyújtani a francia társadalombiztosítási hatóságok felé.

29 2011. augusztus 18-i levelével a svájci társadalombiztosítási pénztár válaszolt e kérelemre jelezve többek között azt, hogy kötelezték az A-Rosát arra, hogy az adott ország jogának megfelelően vonja le a társadalombiztosítási járulékokat olyan személyek esetében, akik ténylegesen csak az Európai Unió egy tagállamában dolgoznak, és arra kérte az URSSAF-ot, hogy mondjanak le az említett személyek francia szociális biztonsági rendszer hatálya alá vonását illető visszamenőleges korrekcióról, mivel a 2007-es évet illetően az e személyekre vonatkozó valamennyi társadalombiztosítási járulékot Svájcban vonták le és fizették meg.

30 A fellebbezési eljárás során az A-Rosa bemutatta a második, a 2005-ös és 2006-os évekre vonatkozó E 101-es igazolásokat, amelyeket szintén a svájci társadalombiztosítási pénztár állított ki az 1408/71 rendelet 14. cikke (2) bekezdésének a) pontja alapján.

31 A cour d'appel de Colmar (colmari fellebbviteli bíróság) 2013. szeptember 12-i ítéletével lényegét tekintve elutasította az A-Rosa által benyújtott fellebbezést. E tekintetben bár e társaság arra hivatkozott, hogy rendelkezett az általa bemutatott E 101-es igazolásokkal, ez a bíróság miután

rámutatott, hogy az ilyen igazolásokat nem az 1408/71 rendelet 14. cikke (1) bekezdésének a) pontja alapján – amelyre az A-Rosa állítása szerint hivatkozott – hanem az e rendelet 14. cikke (2) bekezdésének a) pontja alapján állították ki, és az említett igazolásokat az A-Rosa két részben mutatta be, először az URSSAF által végzett ellenőrzések során és másodszor pedig a tribunal des affaires de sécurité sociale du Bas-Rhin (alsó-rajnai társadalombiztosítási bíróság) határozatát követően, megállapította, hogy azon munkavállalók, akiknek díjazása az utólagos járulékmegállapítás tárgyát képezte, a tevékenységüket kizárólag Franciaország területén végezték, ezért az A-Rosa nem igazolta azokat a kivételeket, amelyek lehetővé tennék számára, hogy kivonja magát az 1408/71 rendelet 13. cikke (2) bekezdésének a) pontjában megállapított munkavégzés helye elvének alkalmazása alól.

32 Az A-Rosa felülvizsgálati kérelmet nyújtott be ezen ítélettel szemben a kérdést előterjesztő bíróság, a Cour de cassation (semmítőszék, Franciaország) előtt. A cour d'appel de Colmar (colmari fellebbviteli bíróság) által tett megállapításokból kiindulva a kérdést előterjesztő bíróság azt a kérdést veti fel, hogy valamely tagállam illetékes intézménye által az 1408/71 rendelet 14. cikke (2) bekezdésének a) pontja alapján kiállított E 101-es igazolás kiváltja-e azokat a joghatásokat, amelyeket a Bíróság ítélkezési gyakorlata általában az ilyen igazolásoknak tulajdonít abban az esetben, ha az a munkavégzési mód, ahogyan az említett igazolás által érintett munkavállaló egy másik tagállam területén végzi tevékenységét, nyilvánvalóan nem tartozik az említett 14. cikkben meghatározott eltérő rendelkezések tárgyi hatálya alá.

33 E körülmények között a Cour de cassation (semmítőszék) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„Az [574/72] rendelet 11. cikke (1) bekezdésének, valamint 12a. cikke (1a) bekezdésének megfelelően azon tagállamnak, amelynek társadalombiztosítási jogszabályai a munkavállaló helyzetére továbbra is alkalmazandóak, az illetékes hatósága által kijelölt intézmény által kiállított E 101-es igazoláshoz fűződő joghatás köti-e egyrészt a fogadó [tag]állam intézményeit és hatóságait, [és] másrészt ugyanezen tagállam bíróságait abban az esetben, ha megállapításra került, hogy a munkavállaló tevékenysége végzésének feltételei nyilvánvalóan nem tartoznak az 1408/71 rendelet 14. cikkének (1) és (2) bekezdésében meghatározott, kivételt megállapító szabályok tárgyi hatálya alá?"

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

34 Kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy az 574/72 rendelet 12a. cikkének (1a) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy a valamely tagállam illetékes hatósága által kijelölt intézmény által az 1408/71 rendelet 14. cikke (2) bekezdésének a) pontja alapján kiállított E 101-es igazolás még akkor is köti mind a munkavégzés helye szerinti tagállam szociális biztonsági intézményeit, mind e tagállam bíróságait, ha azok megállapítják, hogy az érintett munkavállaló tevékenysége végzésének feltételei nyilvánvalóan nem tartoznak az 1408/71 rendelet e rendelkezésének tárgyi hatálya alá.

35 Mindenekelőtt emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint az EUMSZ 267. cikkben szereplő előzetes döntéshozatali eljárás keretében, amely a nemzeti bíróságok és a Bíróság feladatainak világos szétválasztásán alapul, az alapügy konkrét tényállásának a megállapítása és megítélése kizárólag a nemzeti bíróság hatáskörébe tartozik. Ennek keretében a kérdést előterjesztő bíróság által közölt ténybeli és jogi helyzet figyelembevételével a Bíróság kizárólagos feladata az, hogy az uniós jog értelmezéséről vagy érvényességéről határozzon annak érdekében, hogy a kérdést előterjesztő bíróság rendelkezésére bocsássa az utóbbi előtt folyamatban lévő jogvita eldöntéséhez hasznos elemeket (2016. július 28-i Kratzer ítélet, C-423/15, EU:C:2016:604, 27. pont).

36 Így a kérdést előterjesztő bíróság megállapításaiból kiindulva kell megválaszolni az általa feltett, a jelen ítélet 34. pontjában átfogalmazott kérdést, és az utóbbi pont nem dönti el tehát azt a kérdést, hogy az érintett munkavállalók az 1408/71 rendelet 14. cikkének vagy az említett munkavállalókra alkalmazandó jogszabályoknak a tárgyi hatálya alá tartoznak-e, vagy sem.

37 Emlékeztetni kell arra, hogy az E 101-es igazolás az 1408/71 rendelet 14. cikke (2) bekezdésének a) pontja által előírt anyagi jogi szabályozáshoz hasonlóan meg kívánja könnyíteni a munkavállalók szabad mozgását és a szolgáltatások szabad nyújtását (lásd analógia útján: 2006. január 26-i Herbosch Kiere ítélet, C-2/05, EU:C:2006:69, 20. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

38 Az említett igazolásban az érintett munkavállalókat foglalkoztató vállalkozás székhelye szerinti tagállam illetékes hatósága úgy nyilatkozik, hogy a saját társadalombiztosítási rendszere továbbra is alkalmazandó ez utóbbiakra. Ezáltal – azon elv értelmében, hogy a munkavállalók csak egy társadalombiztosítási rendszerhez tartozzanak –az igazolás szükségképpen feltételezi, hogy a másik tagállam rendszere nem lehet alkalmazható (2006. január 26-i Herbosch Kiere ítélet, C-2/05, EU:C:2006:69, 21. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

39 E tekintetben emlékeztetni kell, hogy a lojális együttműködés EUSZ 4. cikk (3) bekezdésében lefektetett elve a kiadó intézményre azt a kötelezettséget rója, hogy a társadalombiztosítási téren irányadó jog meghatározására vonatkozó szabályok alkalmazása érdekében megfelelően mérlegelje a releváns tényeket, és ezáltal garantálja az E 101-es igazolásban szereplő megállapítások pontosságát (2006. január 26-i Herbosch Kiere ítélet, C-2/05, EU:C:2006:69, 22. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

40 Ami azon tagállam illetékes intézményét illeti, ahol a munkavégzésre sor kerül, az EUSZ 4. cikk (3) bekezdése szerinti együttműködési kötelezettségekből az következik, hogy azokat nem tartanák tiszteletben, és az 1408/71 rendelet 14. cikke (2) bekezdésének a) pontját, valamint az 574/72 rendelet 12a. cikke (1a) bekezdését megsértenék, ha e tagállam intézménye úgy tekintené, hogy az E 101 igazolás megállapításai nem kötik őt, és e munkavállalókra kiterjesztené a saját társadalombiztosítási rendszerüket is (lásd analógia útján: 2000. március 30-i Banks és társai ítélet, C-178/97, EU:C:2000:169, 39. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

41 Következésképpen az E 101-es igazolás, amennyiben azt a vélelmet állítja fel, hogy az érintett munkavállalóra szabályosan kiterjed az őt alkalmazó vállalkozás székhelye szerinti tagállam társadalombiztosítási rendszere, köti annak a tagállamnak az illetékes intézményét, ahol e munkavállaló munkát végez (lásd ebben az értelemben: 2000. március 30-i Banks és társai ítélet, C-178/97, EU:C:2000:169, 40. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

42 Az ellenkező megoldás sértené azt az elvet, hogy a munkavállalók csak egy szociális biztonsági rendszerhez tartozzanak, valamint az alkalmazandó rendszer előreláthatóságát is, és ezáltal a jogbiztonságot. Azokban az esetekben, amelyekben az alkalmazandó rendszert nehéz meghatározni, mindkét érintett tagállam illetékes intézménye hajlamos lenne az érintett munkavállalók hátrányára úgy gondolni, hogy a saját társadalombiztosítási rendszere alkalmazandó rájuk (2006. január 26-i Herbosch Kiere ítélet, C-2/05, EU:C:2006:69, 25. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

43 Ebből következőleg mindaddig, amíg az E 101-es igazolást nem vonják vissza vagy nyilvánítják érvénytelennek, azon tagállam illetékes intézményének, ahol a munkavállaló munkát végez, figyelembe kell vennie azt, hogy e munkavállaló már az őt alkalmazó vállalkozás székhelye szerinti tagállam társadalombiztosítási rendszerének hatálya alá tartozik, és ez az intézmény ezért a szóban forgó munkavállalót nem vonhatja a saját társadalombiztosítási rendszerének hatálya alá (2000. március 30-i Banks és társai ítélet, C-178/97, EU:C:2000:169, 42. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

44 Az E 101-es igazolást kiállító tagállam illetékes intézményének feladata azonban, hogy a kiadás megalapozottságát felülvizsgálja, és adott esetben visszavonja ezt az igazolást, amikor a munkavállaló munkavégzési helye szerinti tagállam illetékes intézménye kételyét fejezi ki az említett igazolás alapjául szolgáló tények, és ezáltal a benne szereplő megállapítások helytállóságával kapcsolatban egyebek között azért, mert e megállapítások nem felelnek meg az 1408/71 rendelet 14. cikke (2) bekezdése a) pontja követelményeinek (lásd analógia útján: 2000. március 30-i Banks és társai ítélet, C-178/97, EU:C:2000:169, 43. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

45 Amennyiben az érintett intézmények nem jutnának megegyezésre például egy konkrét helyzet sajátos tényeinek értékelését illetően, és ezért azzal kapcsolatban sem, hogy az az 1408/71 rendelet 14. cikke (2) bekezdése a) pontjának hatálya alá tartozik-e, lehetőségük van az igazgatási bizottsághoz fordulni (lásd analógia útján: 2006. január 26-i Herbosch Kiere ítélet, C-2/05, EU:C:2006:69, 28. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

46 Ha az igazgatási bizottság nem tudja összhangba hozni az illetékes intézményeknek az ügyben alkalmazandó jogra vonatkozó álláspontját, az a tagállam, ahol az érintett munkavállaló munkát végez, a kiadó intézmény tagállamában létező esetleges jogorvoslatokat nem érintve legalábbis azt megteheti, hogy az EUMSZ 259. cikk alapján kötelezettségszegés megállapítása iránti eljárást indít annak érdekében, hogy a Bíróság ezen eljárás keretében megvizsgálhassa, hogy milyen jog irányadó erre a munkavállalóra, és így azt is, hogy az E 101-es igazolásban szereplő megállapítások pontosak voltak-e (2000. február 10-i FTS-ítélet, C-202/97, EU:C:2000:75, 58. pont).

47 Ha az illetékes nemzeti intézmény az érintett munkavállalót fogadó saját tagállama bíróságához fordulva érvénytelennek nyilváníthatna egy E 101-es igazolást, akkor a tagállamok illetékes intézményei közötti lojális együttműködésre alapított rendszer veszélybe kerülne (2006. január 26-i Herbosch Kiere ítélet, C-2/05, EU:C:2006:69, 30. pont).

48 A fentiekből következik, hogy mindaddig, amíg nem vonták vissza, vagy nyilvánították érvénytelennek, az E 101-es igazolás kötelező erővel bír azon tagállam belső jogrendjében, amelybe a munkavállaló munkavégzés céljából utazik, és ebből következően köti e tagállam intézményeit (lásd ebben az értelemben: 2006. január 26-i Herbosch Kiere ítélet, C-2/05, EU:C:2006:69, 31. pont).

49 Ebből következik, hogy a fogadó tagállam bíróságának nincs hatásköre az E 101-es igazolás érvényességét felülvizsgálni azon tények vonatkozásában, amelyek alapján azt kiadták (lásd ebben az értelemben: 2006. január 26-i Herbosch Kiere ítélet, C-2/05, EU:C:2006:69, 32. pont).

50 A Bíróság egyebekben már megállapította, hogy amennyiben az E 101 igazolás köti a fogadó tagállam illetékes intézményét, semmi nem igazolja, hogy ne járhatna el ezen igazolás alapján az a személy, aki valamely munkavállaló szolgálatait igénybe veszi. Amennyiben e személynek kételyei vannak az igazolás érvényességét illetően, erről tájékoztatnia kell a szóban forgó intézményt (2015. szeptember 9-i X és van Dijk ítélet, C-72/14 és C-197/14, EU:C:2015:564, 42. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

51 Következésképpen, amikor azon tagállam intézményei és bíróságai szerint, ahol a munkavégzésre sor kerül, az érintett munkavállalók nem tartoznak az 1408/71 rendelet 14. cikke (2) bekezdése a) pontjának hatálya alá, az 574/72 rendelet 12a. cikke (1a) bekezdésének megfelelően valamely tagállamnak az illetékes intézménye által kiadott E 101-es igazolás köti mind ezen intézményeket és bíróságokat, mind azt a személy, aki e munkavállalók szolgálatait igénybe veszi.

52 Az a tény, hogy az érintett munkavállalók nyilvánvalóan nem tartoznak az említett 14. cikk hatálya alá, egyáltalán nem változtat a fenti megfontolásokon.

53 Ugyanis, mivel a Bíróság az ítélkezési gyakorlatán keresztül meghatározta az E 101-es igazolás érvényességével és helytállóságával kapcsolatban az érintett tagállamok intézményei között felmerült esetleges jogviták megoldása érdekében követendő eljárást, az 1408/71 és 574/72 rendeletet alkalmazó államok – beleértve a Svájci Államszövetséget – intézményeinek ezt az eljárást az EK-Svájc megállapodásnak megfelelően tiszteletben kell tartaniuk, még ha be is bizonyosodik, hogy az érintett munkavállalók tevékenysége végzésének feltételei nyilvánvalóan nem tartoznak azon rendelkezés tárgyi hatálya alá, amely alapján az E 101-es igazolást kiadták.

54 E körülmények között a francia kormány és az URSSAF által az említett eljárás hatékonyságának hiányával, valamint a tisztességtelen verseny és a szociális dömping megelőzésének szükségességével kapcsolatban felhozott érvek semmiképpen sem igazolják annak megsértését, a valamely másik tagállam illetékes intézménye által kiadott E 101-es igazolást elutasító határozatot pedig még kevésbé.

55 Az ilyen érvek a Bíróság vonatkozó ítélkezési gyakorlatának az alapügyben szóban forgóhoz hasonló körülmények között történő módosítása érdekében sem tekinthetők megalapozottnak.

56 Ugyanis, először is a Bírósághoz benyújtott iratokból kitűnik, hogy az alapeljárás során a francia hatóságok a svájci társadalombiztosítási pénztárral való párbeszéd lehetőségét nem merítették ki és az igazgatási bizottságot sem próbálták megkeresni, ezért az e jogvita alapjául szolgáló tényállás – amint azt a főtanácsnok az indítványának 75. és 82. pontjában megjegyezte – nem helyezheti előtérbe a Bíróság ítélkezési gyakorlata által meghatározott eljárás állítólagos hiányosságait, vagy nem bizonyíthatja az esetleges tisztességtelen verseny vagy szociális dömpinghelyzetek megoldásának lehetetlenségét.

57 Ezt követően meg kell jegyezni, hogy a 181. sz. határozat követte a Bíróságnak az E 101-es igazolásra vonatkozó ítélkezési gyakorlatából következő jogelveket, beleértve az E 101-es igazolás kiadásának alapjául szolgáló tényállásra alkalmazandó jogszabályokra vonatkozó esetleges eltéréseknek az igazgatási bizottság részére történő bejelentésére vonatkozó kötelezettséget.

58 Egyébként az uniós jogalkotó az 1408/71 rendelet 84a. cikkének (3) bekezdésében az e rendelet értelmezése vagy alkalmazása során felmerülő nehézségek esetén, amelyek veszélyeztethetik egy, a rendelet hatálya alá tartozó személy jogait, először az érintett tagállamok illetékes intézményei közötti párbeszéd, másodszor pedig az igazgatási bizottsághoz fordulás lehetőségét írja elő.

59 Ezenfelül, a jelenleg hatályos 987/2009 rendelet kodifikálta a Bíróság ítélkezési gyakorlatát, azáltal, hogy rögzíti az E 101-es igazolás kötelező jellegét és a kiadó intézménynek az említett igazolás érvényességének értékelésére vonatkozó kizárólagos hatáskörét, illetve azáltal, hogy kifejezetten átveszi a francia kormány és az URSSAF által megkérdőjelezett eljárást, hogy ily módon oldja meg mind a valamely tagállam illetékes intézménye által kiállított dokumentumok helytállóságával, mind pedig az érintett munkavállalóra alkalmazandó jogszabály meghatározásával kapcsolatos jogvitákat.

60 Végül az a tény, hogy a jelen esetben az E 101-es igazolásokat kiadó állam a Svájci Államszövetség, és hogy ezért – amint azt a francia kormány megjegyezte – egy esetleges kötelezettségszegés megállapítása iránti kereset ezen állammal szemben nem indítható, nem érinti az alapügyben szóban forgó E 101-es igazolások kötelező jellegét, mivel az EK-Svájc megállapodás – amint azt a főtanácsnok az indítványának a 65. pontjában megjegyezte – a szerződő felek közötti jogviták rendezésére saját rendszert határoz meg.

61 A fenti megfontolásokra tekintettel az előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy az 574/72 rendelet 12a. cikkének (1a) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a valamely tagállam illetékes hatósága által kijelölt intézmény által az 1408/71 rendelet 14. cikke (2) bekezdésének a) pontja alapján kiállított E 101-es igazolás még akkor is köti mind a munkavégzés helye szerinti tagállam szociális biztonsági

intézményeit, mind e tagállam bíróságait, ha azok megállapítják, hogy az érintett munkavállaló tevékenysége végzésének feltételei nyilvánvalóan nem tartoznak az 1408/71 rendelet e rendelkezésének tárgyi hatálya alá.

A költségekről

62 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

Az 2005. április 13-i 647/2005/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel módosított, az 1996. december 2-i 118/97/EK tanácsi rendelettel módosított és naprakésszé tett, a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra, önálló vállalkozókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló, 1971. június 14-i 1408/71/EGK tanácsi rendelet végrehajtására vonatkozó szabályok megállapításáról szóló, 1972. március 21-i 574/72/EGK tanácsi rendelet 12a. cikkének (1a) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a valamely tagállam illetékes hatósága által kijelölt intézmény által a 2005. április 13-i 647/2005/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel módosított, a 118/97 rendelettel módosított és naprakésszé tett 1408/71 rendelet 14. cikke (2) bekezdésének a) pontja alapján kiállított E 101-es igazolás még akkor is köti mind a munkavégzés helye szerinti tagállam szociális biztonsági intézményeit, mind e tagállam bíróságait, ha azok megállapítják, hogy az érintett munkavállaló tevékenysége végzésének feltételei nyilvánvalóan nem tartoznak az 1408/71 rendelet e rendelkezésének tárgyi hatálya alá.

Aláírások